

Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg

Finansministeren

21. januar 2011

Svar på Uddannelsesudvalgets spørgsmål nr. 162 af 9. december 2010 (Alm. del - § 20).

Spørgsmål:

Vil finansministeren give en vurdering af de økonomiske konsekvenser ved hvert enkelt forslag i Radikale Venstres folkeskoleudspil "Vores skole"?

Svar:

Radikale Venstre har den 8. december 2010 præsenteret folkeskoleudspillet "Vores skole". Udspillet består af 27 forslag. Ifølge udspillet afsættes der 1,5 mia. kr. til gennemførelse af forslagene.

Som bilag til udspillet har Radikale Venstre desuden udarbejdet tre bilag, hhv. "Skolen skal ta' hånd om alle børn", "Vores folkeskole er en tillidssag" og "Rammerne om vores folkeskole", der består af i alt 21 forslag. Der er ikke i alle tilfælde overensstemmelse mellem udspillet "Vores skole" og bilagene hertil. Nedenstående vurdering tager afsæt i selve udspillet "Vores skole", som suppleres af forslagene fra bilagene.

For de forslag, som det har været muligt at udgiftsvurdere i Radikale Venstres udspil, beløber de samlede årlige udgifter sig fuldt indfaset til mellem 2,0 og 2,6 mia. kr. Hertil kommer mellem 2,8 og 10,5 mia. kr. i engangsudgifter. Endelig skal der til disse beløb lægges en række merudgifter for så vidt angår de forslag, som det ikke har været muligt at udgiftsvurdere på det foreliggende grundlag. Nedenfor gennemgås udgiftsvurderingen af de enkelte forslag.

1. Folkeskolen skal have sin egen "grundlov"

Dette forslag antages ikke at medføre merudgifter.

2. Nedlæggelse af Skolestyrelsen

Skolestyrelsens samlede driftsbevilling udgør ca. 48 mio. kr. Om en nedlæggelse af styrelsen vil medføre mindreudgifter vil dog afhænge af, hvor stor en del af styrelsens opgaver, der forudsættes at skulle overføres til fx Undervisningsministeriets departement, herunder fx administration af de afsluttende prøver, tilsynet med de frie grundskoler, sekretariatsbetjeningen af Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, arbejdet med at styrke evalueringskulturen i folkeskolen, evalueringer på folkeskoleområdet (gennemføres bl.a. af EVA), sekretariatsbetjening af Skole-

rådet, Task Force enhed for tosprogede elever samt arbejdet med internationale undersøgelser som PISA og TALIS. Det er derfor ikke muligt at fastsætte en konkret vurdering af, i hvilket omfang forslaget vil medføre mindreudgifter.

3. Centralt fastsatte elevplaner og kvalitetsrapporter afskaffes

Kommunerne er kompenseret for udarbejdelse af kvalitetsrapporter svarende til et udgiftsniveau på 12 mio. kr. årligt udover prioritering af eksisterende midler. I økonomaftalen for 2011 fastslog regeringen og KL, at der anvendes ca. 53 mio. kr. årligt til udarbejdelse af kvalitetsrapporter, heraf er de 10,7 mio. kr. frigjort som følge af forsøg under udfordringsretten. Afskaffelsen af kvalitetsrapporter forventes således at frigøre ca. 42 mio. kr. under gensidighedsaftalen.

Kommunerne blev ikke kompenseret i forbindelse med indførelse af elevplaner. I økonomaftalen for 2011 fastslog regeringen og KL, at der anvendes ca. 46 mio. kr. årligt, heraf er de 11,6 mio. kr. frigjort som følge af forsøg under udfordringsretten. Afskaffelsen af elevplaner forventes således at frigøre ca. 34 mio. kr. under gensidighedsaftalen.

4. Det gøres frivilligt at anvende de nationale tests

Det skønnes, at udgifterne til drift af de nationale test fuldt indfaset, dvs. fra 2012 vil udgøre ca. 30 mio. kr. årligt. Udgifterne til videreudvikling og drift af de nationale test vil som udgangspunkt være de samme, uanset om testene er frivillige eller obligatoriske for skolerne. Hvis en frivillig ordning medfører, at færre skoler bruger testene, vil den tekniske kapacitet i systemet dog kunne nedsættes med en mindreudgift på ca. 0,5 mio. kr. årligt. Kommunerne blev ikke kompenseret i forbindelse med indførelse af obligatoriske test.

5. Kun trinmål for 5/6 og 9/10 klasse

Dette forslag antages ikke at medføre merudgifter.

6. Folkeskolerne skal offentligt redegøre for sit arbejde og sine resultater

Det er ikke muligt at vurdere forslagets økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag.

7. Kommunerne skal sætte mål for elevsammensætningen i folkeskolerne

Dette forslag antages ikke at medføre merudgifter.

8. Alle lærere skal have linjefag i de fag, som de underviser i, inden fem år

De umiddelbare kursusudgifter skønnes på baggrund af en opgørelse fra UNI-C bestilt af følgegruppen for læreruddannelsen om linjefagsdækning fra juni 2009 at udgøre ca. 275 mio. kr. svarende til 55 mio. kr. årligt i 5 år. Det antages, at der er tale om en engangsudgift, og at lærere efter de 5 år kun underviser i deres linjefag. Såfremt dette ikke er tilfældet, vil udgiften afhænge af, hvor mange lærere, der underviser i fag, de ikke har linjefag i.

9. Krav om kommunal medfinansiering af efteruddannelse fjernes

Hvis Radikale Venstre forudsætter, at forslaget om efteruddannelse også omfatter dækning af vikarudgifter, vurderes afskaffelsen af kommunal medfinansiering af efteruddannelse at medføre statslige merudgifter på op til ca. 1,4 mia. kr. svarende til 280 mio. kr. årligt.

10. Alle lærere skal have ret – og pligt – til efteruddannelse

Dette forslag antages at være inkluderet i forslaget »Alle lærere skal have linjefag i de fag, som de underviser i, inden fem år«.

11. Der skal oprettes flere nationale videncentre

Det er ikke muligt at vurdere forslagens økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag. Som eksempel kan det dog oplyses, at hvis der etableres en enhed med fem årsværk inkl. overhead, vil det udgøre en merudgift på ca. 3 mio. kr. årligt.

12. Antallet af fagkonsulenter ti-dobles

Der er i dag 12 fagkonsulenter på folkeskoleområdet. Hvis antallet skal ti-dobles, skal der ansættes 108 fagkonsulenter, således at der i alt er 120 fagkonsulenter på folkeskoleområdet. Prisen på et fagkonsulentårsvæk varierer alt efter ansættelsesform, idet fagkonsulenter ofte er ansat to til tre dage i Undervisningsministeriet og arbejder den resterende tid på en folkeskole eller lignende. Hvis det antages at udgøre 200.000 kr., vil udgiften beløbe sig til 21,6 mio. årligt.

13. Alle skoleledere får en lederuddannelse inden fem år

Der foreligger ikke præcise opgørelser over, hvor mange skoleledere der i forvejen har en diplomuddannelse. Såfremt alle skoleledere gennemfører en diplomlederuddannelse, vil udgifterne udgøre ca. 160 mio. kr. svarende til 32 mio. kr. årligt over fem år. Det antages, at der er tale om en engangsudgift, da samtlige ledere efter 5 år vil have en lederuddannelse. Herefter vil der, alt efter hvor mange nye skoleledere, der ansættes, kunne forventes en mindre årlig udgift til lederuddannelse.

Hvis Radikale Venstre forudsætter dækning af vikarudgifter, jf. forslag 9, kommer hertil en yderligere merudgift på i størrelsesordenen 875 mio. kr. svarende til 175 mio. kr. årligt over fem år.

14. Obligatorisk efteruddannelse i undervisning af tosprogede børn for lærere, der underviser på skoler med tosprogede børn

Dette forslag antages at være inkluderet i forslaget »Alle lærere skal have linjefag i de fag, som de underviser i, inden fem år«.

15. Retten til modersmålsundervisning for alle genindføres

Forslaget vurderes at medføre en årlig udgift på ca. 75 mio. kr. årligt svarende til reduktionen af tilskuddet til kommunerne i forbindelse med afskaffelsen af modersmålsundervisningen i 2002.

16. Hver skole tilknyttes flerfaglig ekspertise, herunder f.eks. socialrådgiver, psykolog og sundhedsplejerske

De økonomiske konsekvenser af dette forslag vil afhænge af en nærmere konkretisering. Såfremt det forudsættes, at der ansættes et årsværk på hver almindelig skole til en enhedspris af 450.000 kr. årligt, kan merudgiften opgøres til ca. 675 mio. kr. ved fuld indfasning. Hvis forslaget følger Rejseholdets anbefaling om oprettelse af et ressourcecenter på hver skole med halvandet årsværk af 450.000 kr. årligt, må der forventes en årlig merudgift på ca. 1 mia. kr. Udgiften vil eventuelt kunne reduceres, hvis kommunens pædagogisk-psykologisk rådgivning (PPR) reduceres tilsvarende.

17. Tidsgrænse på 2 måneder for visitation til vidtgående specialtilbud

Det er ikke muligt at vurdere forslagens økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag.

18. Specialundervisningen skal tilbage i den almindelige folkeskoleklasse – og ressourcerne skal følge med

Dette forslag forudsættes at være udgiftsneutral, idet mindreudgifterne til de specialiserede tilbud omprioriteres til den almindelige undervisning inden for kommunens egne rammer.

19. Børn med alvorlige problemer skal have hjælp

Det antages, at der med dette forslag henvises til ansættelse af "feer" på skolerne, jf. Radikale Venstres bilag til folkeskoleudspillet »Vores skole«. Der er i bilaget afsat en pulje på 20 mio. kr. til forsøg med denne ordning.

20. Lov om undervisningsmiljø revideres, så Dansk Center for Undervisningsmiljø kan tjekke elevernes arbejdsmiljø

Det er ikke muligt at vurdere forslagens økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag. Hvis det antages, at det koster det samme at vurdere elevernes arbejdsmiljø, som det koster at vurdere elevernes tilfredshed med lærerne, vil udgiften være på ca. 9 mio. kr. årligt.

21. Der skal investeres i IT-baserede undervisningsmaterialer

Det er ikke muligt at vurdere forslagens økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag. Givet, at det foreslås, at der udvikles IT-baserede undervisningsmaterialer i alle fag, og at materialerne desuden skal tage udgangspunkt i det enkelte fags didaktik, vurderes forslaget dog at ville medføre meget betydelige merudgifter.

22. Lærernes IT-kompetencer skal styrkes

Radikale Venstre ønsker et mål om, at alle lærere skal besidde basale digitale færdigheder. Hvis det antages, at alle landets ca. 50.000 folkeskolelærere gennemfører et tilrettet diplommodul på området med en taxameterudgift på ca. 5.000 kr. samt en deltagerbetaling på ca. 8.000 kr., vil de samlede udgifter udgøre ca. 650 mio. kr.

fordelt på hhv. en statslig taxameterudgift på ca. 250 mio. kr. og en deltagerbetaling på ca. 400 mio. kr. Det antages, at der er tale om en engangsudgift, da samtlige lærere herefter vil have styrket deres IT-kompetencer. Herefter vil der, alt efter hvor mange nyuddannede lærere, der vurderes at have behov for at få styrket deres IT-kompetencer, kunne forventes en mindre årlig udgift.

Hvis Radikale Venstre forudsætter, at forslaget også omfatter fuld dækning af vikarudgifter, vurderes disse at udgøre ca. 2,6 mia. kr. Beregningerne tager ikke højde for SVU.

23. Det skal indgå i den nye "grundlov" for folkeskolen, at skolerne har krav på fungerende IT

Det er ikke muligt at vurdere de økonomiske konsekvenser af det generelle forslag om fungerende IT på det foreliggende grundlag. Givet, at det foreslås, at skolerne får et krav på IT, der fungerer, vurderes forslaget at ville medføre meget betydelige merudgifter.

Det konkrete forslag om, at alle skoler skal have whiteboards, og at skolerne skal tilbyde computere til elever, der ikke har egen computer, forventes at medføre betydelige merudgifter.

I bilaget til Radikale Venstres udspil fremgår det, at alle klasser skal have interaktive whiteboards. Med baggrund i Radikale Venstres egen antagelse om, at der allerede er interaktive whiteboards i hver 6. klasselokale, forventes forslaget at medføre en udgift på ca. 750 mio. kr. Hertil kommer udgifter til den løbende udskiftning.

Fsva. forslaget om, at skolerne skal tilbyde computere til elever, der ikke har egen computer, vil udgiftsniveauet afhænge af stykpris og pc'ernes levetid. Hvis det antages, at der skal indkøbes bærbare pc'ere til alle folkeskolens ca. 600.000 elever vurderes der at være tale om en engangsudgift på ca. 0,9 mia. kr. Der vil efter en årrække afhængig af levetiden være en tilsvarende udgift til udskiftning af pc'erne. Antages der på sigt en løbende udskiftning af alle bærbare pc'er over 3 år, kan den årlige udgift anslås til ca. ca. 300 mio. kr. Herfra kan fratrækkes udgiften til pc'ere til de elever, der vælger at anvende deres egen pc, idet det, jf. grundlovens § 76, ikke er muligt at stille krav om, at eleverne skal medbringe en pc.

24. Elever med særlige behov skal have adgang til digitale hjælpemidler

Det er ikke muligt at vurdere forslagens økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag.

25. Faglokalerne skal moderniseres og skolerne skal reoveres.

I udspillet foreslås det, at der nedsættes en pulje til dette arbejde i forlængelse af økonomiforhandlingerne mellem regeringen og kommunerne. Der er ikke sat beløb på denne pulje, og det er dermed ikke muligt at vurdere forslagens økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag.

26. Skolerne skal have fungerende biblioteker

Det er ikke muligt at vurdere forslaget økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag.

27. Der skal oprettes en pulje, hvor skoler med madordning kan søge støtte til at etablere skolekøkkener

De økonomiske konsekvenser af dette forslag vil afhænge af en nærmere konkretisering, idet der ikke foreligger nærmere opgørelser over udgiften til etablering af skolekøkkener og omfanget af allerede eksisterende skolekøkkener. Familie- og Forbrugerministeriet har i 2005 skønnet, at bruttomerudgifterne ved etablering af skolekøkkener på alle skoler vil udgøre i størrelsesordenen 2,9 mia. kr. eksklusiv modregning for allerede eksisterende faciliteter.

Udover de 27 forslag i Radikale Venstres udspil "Vores skole" omfatter de tilhørende bilag desuden en række andre initiativer, der også vurderes at medføre merudgifter.

- Medborgerskab på skoleskemaet: Forslaget omfatter bl.a. at medborgerskab etableres som et egentligt fag fra 5. klasse. I bilaget "Skolen skal ta' hånd om alle børn" henvises til, at faget enten kan få timer fra andre fag, eller at der kan findes midler til flere timer. Såfremt faget får timer fra andre fag vurderes det ikke at medføre merudgifter. Hvis timetallet øges med 1 ekstra lektion på hvert klassetrin fra 5. til 9. klasse om ugen, vil forslaget fuldt indfaset koste ca. 300 mio. kr. årligt (ekskl. specialundervisning og frie grundskoler).
- Førstehjælp: Forslaget indebærer, at førstehjælp indgår som en del af idrætstimerne. Det må forventes, at indførelsen af førstehjælp i idræt medfører udgifter til efteruddannelse af lærere.
- Et sundt måltid: Forslaget indebærer forældrefinansieret skolemad med fripladsordning. Såfremt det som beregningseksempel lægges til grund, at bruttodriftsudgiften til madordninger udgør 25 kr. pr. dag pr. barn, samt at indførelsen af "fripladstilskud" for forældrebetalte madordninger indebærer en samlet offentlig finansiering på 10 pct., anslås den offentlige merudgift til drift til ca. 300 mio. kr. årligt.
- Skolen skal rumme, motivere og udfordre alle elever: Forslaget indebærer, at alle elever skal have adgang til en voksen samtalepartner og aviser, bøger, internet og lektiehjælp. Det er ikke muligt at vurdere forslaget økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag. Fsva. forslaget om lektiehjælp, vil udgiften dog udgøre ca. 665 mio. kr., hvis det som beregningseksempel antages, at 1/3 af eleverne vil benytte sig af lektiehjælp, og at der stilles en voksen til rådighed pr. 50 elever i 3 timer dagligt. Dette forudsætter, at opgaven varetages af en lærer uden forberedelsestid mv.
- Inddrag andre fagligheder: Forslaget indebærer oprettelsen af en central pulje, så skolerne kan inddrage flere udøvende kunstnere i deres arbejde.

Der er ikke sat beløb på denne pulje, og forslaget kan dermed ikke udgiftsvurderes.

- Mobile undervisningsmaterialer i topkvalitet: Det er ikke muligt at vurdere forslagens økonomiske konsekvenser på det foreliggende grundlag.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen